ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партии Нохч-ГІалгІайн обкоман, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхачу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 143 (4156). ЕРА, 2 декабрь, 1965 шу. Мах 2 кап.

КИЙЧЛЕ, МЕХАНИЗАТОР!

Кхочу хургІолча КПСС XXIII съезда сийна шерра социалистически ахь а боаржаь, семилетка тІеххьара шу толамца чаккхдаккхара чуйна къахьегаш ба укх деношка республика юртбоахама къахьегамхой. КПСС ЦК мартовски Пленума решенешца хьалхе а лелаеш, дикка толамаш доьхад цар укх шера ялат хьувкъадара. ХІана колхозашка, совхозашка ахь льрждай тІадоагІача шера хьувкъама лорд йоллара. Цу балха юкъе боаккхача лоархІама гІулакх да хаиахьа юртбоахама техникана ремонт яр. Из дика кхета а деш, республика дукхача колхозашка, совхозашка геттара дика вІаштІехьдаьккхад техникана ремонт елга. Хьавнаргъя вай Грозненски дулхашурий совхоз. Хьокхаме а цигарча ремонтникий опыт. Совхозе хапкахьа кийчйир ремонт яра эша мастерскеш, цехаш, хІаьта цига эша оборудовани, ремонтни материалаш Іалаш а яьй. Укхаза ремонт ю бригадно-узловой хьисапе. ВІашагІъехкай двигателашта, доагора аппаратурашта къаьст-къаьста ремонт ю уалаш. Трактораш вІашагІйоахаш вІашагІъехкаш трактористаш ба, хІаьта царна новкъостал деш ба опыт йола слесараш. Совхоза отделенешка вІашагІъехкай специализировании бригадеш. Цар я пхьоаленаш, сварочни агрегаташ. Оатхалаш хьаьрен токарни балхаш бригадай заказах кхоачашду центральни ремонтни мастерскешка. Совхозе цахаддаш тІахьожам лоаттабу техника ремонт еча. ТІехдика ремонт ьаьпа, декхараш тІайнах механизатораша. ХІанз цар дош деннад КПСС XXIII съезда сийна еррига техника хапал хьалха ремонт я аь, из Іаьстан балхаш дІадоладе кийч а я Іоттае. Шоай дош сийленца кхоачашдеш хьабоагІа механизатораш.

Техникана лерттІа доал деш хилча цох мел боккха пайда эша йиш я хьагойт Урус-Мартана районерча «Красноармейский» совхозерча Кагерманов Оалхазара бригадо. ХІара шера лаьккара хьувкъамаш чуийлу цо, цхьабакъда кхычарел тІех техникаца ІалашъяьІц из бригада. Керттера бахьан да техникана цо дикка доал дар. Цу бригадера трактораш боал бара кийча хул. Цига хІара шера сеялкаш, нохараш, культиваторашт, лущильникаш, кхыйола машинаш хаьнахьа ремонт я яь дІаеттаю. Цу бригадо хІанзалехьа кийч а я дІаеттальй хьажкІий в на болча ялатий а сеялкаш, культиваторашт, лущильникаш, кхыйола машинаш. Дика лел трактораштa ремонт елга а. Бригадо шоай торонех технически Іалашон пункт йиллай. Цига я сварка ю агрегат, пхьоале, слесарни мастерской, токарни станок, ремонт еча хана техника хІалловттаю кхоалле.

Техникана ремонт елга во лелаш Сунженски районерча «Победа» яхача колхозе, Назрански районерча Ленина цІерахча колхозе, кхыметта кхыча боахамашка а.

Цхьабакъда, еррига республике гІолла лаьрхІача юртбоахама техникана ремонт еча дукха кхоачамбоацараш да. Цхьайолча колхозашка, совхозашка техникана ремонт яра плап кхоачаш ца ярал совгІа из болх боьзенца дІа а болабьбац. Йиъ лагІча квартале тракторашта ремонт яра план республика хІанз а 33 процент совгІа мара кхоачашъяьац, вешта аьлча ремонт е оазача 1235 тракторах 400 совгІа мара тоальыл. 15 процент совгІа мара кхоачашъяьац нохарашта, сеялкашта, культиваторашта, лущильникашта ремонт яра план а. Геттара всала латт ялат чуйдеча комбайнашта ремонт яра гІулакх. Цхьайолча колхозашкеи совхозашкеи из болх вІалла дІаболаа а баьбац. Цу тайпара хьал оттара бахьан да боахамий цхьаболча кулгалхоша техникана ремонт елга тесса лелаеш хилар. Цхьанцахола балхаш хьалха а доахаш, тІехьатетт цар техникана ремонт елга, из болх бе кхуврга яхаш. ВІалла за мегаргъяц цу тайпара уйлаш. Техникана ремонт яр — из хІана механизаторашта хьалхашка латта лоархІамера декхар да.

Цхьайолча моттигашка техникана ремонт елга шерра дІадолале чІоагІа новкъарле ю гуйран балхаш хІанз а чаккхдаханза хилара. Геттара тІехьадаьлаккхад Шелковской районе аьбь оахкига. Цига дуккхьал «Путь к коммунизму» яхача цхьан колхозо мара кхоачашъяьац аьбь ахара план. Цудухьа еррига трактораш хІанз а из болх беш я. Кхетадеш ма дий тІаккха царна ремонт е вІаштІехьдаргдоацилга. Хеталургда, аьбь оахкига цига тІехьадаьлинад техника ма тоъарах. А! Керттера бахьан да техниках пайда ма эцар. ХІанз а тІехьа тракторашт шин смина болх бергбола гІулакх вІаштІехьдаьккхаца цига. Цул совгІа, дукхагІйола тракторашт сайна латташ а хул.

Ва йиш йовлаш во лел техникана ремонт елга Ньсарен, Ачхой-Мартана, Гудермесски районий боахамашка. Тракторашта ремонт яра йиълагІча квартала план 15 процент совгІа мара кхоачашъяьац Ньсарен районе.

Цхьайолча боахамашка хІанз а вІашагІъехкаш ремонт ю лаьрхІа йола бригадаш звеношк.

ТІехьатетта йиш йолаш болх бац техникана ремонт елга. Берригa аьш тІабахийта боза из лерттІа вІаштІехьбаккхаре. Цу хьакъе дикка торонаш йолаш я хІанз республике. ХІара боахаме вІашагІйокха еза юртбоахама техникана ремонт яра лаьрхІа йола бригадаш звеношк, хІаьта царна хоадамболлаш йола графикаш задашеш уттае а еза.

Дукха лоткъамаш хоз боахамий кулгалхошкара «Сельхозтехника» районии отделенеша ремонт еча дукха кхоачамбоацараш хулийт яхаш. Из бакъда. Республика «Сельхозтехника» декхарийла я цар болх цІенхаштта теаба, техникана ремонт еча цахаддаш тІахьожам лоаттабо, цу гІулакха эша материалаш Іалашъе.

Цахаддаш тІахьожам лоаттабе беза техникана ош йола ремонт лаьха дикал йолаш хилийтара.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я механизаторашта юкъе шерра социалистически ахь боаржае, цар материальни бозан совбоаккхаргбола гІулакх вІаштІехьдаккха.

ІалыМате боккха лоархІам болаш болх ба юртбоахама техникана хаинахьа ремонт елга. Сийленца кхоачашдо из гІулакх.

ХЬИНАР ДАРАШ

Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе шерра кьрвнй КПСС тиьаь кхоалагІча съезда сийна боля ахь. ХІара декна хьой бу коллективоша шерра толамаш дахарах. Иштта дог гІаздоникхаш ховш бир №№ 7, 14 йолча установкий коллективаша а. Нов. Петросов Сергей Рудинович парта латтача установка технологаша 28 ноябре кхоачашйир шера план. Чурча кхоачамех бизза пайда а эцаш продукцега дІаддар лохдарах цу установки кхоадьд 143 эзар сом. Дика къахьегарца бахалбаьнай операторий М. М. Бурлакино, В. А. Шанарди.

Царна аьла ди тІехьагІа кхоачашйир шера план № 14 йолча нов. Соновкина Ольга Константиновнас кулгалдеча установка коллективо. ЦхьоалагІча декабре дехз 1966-ча шера чотах мехкдаьтта чаккхдоахаш ба технологаш. Продукцега дІаддар лохдарах цу установки кхоадьд 58 эзар сом.

— Тиьаь кхоалагІча съезда сийна тІайца социалистически декхараш тІехкхоачашдергда, — йоах технологаша.

Л. ФОМЕНКО.

НАЬХА ЗАКАЗАШ КХОАЧАШДУ

Грозненски № 8 йолча модни ательс тега баранъаш тІадийхача товшк кован хул. Цудухьа къахьегамхоша дукха заказаш ду цирга. Къаьстта дика дІахьу ательс коллективо шай болх семилетка тІеххьарча шера. ХІанзалехьа кхоачашдьд 15 эзар совгІа заказаш. Тийгача полтошта, костюмашта, маІача наькан кхалнаькан ночамашта къахьегамхоша дика оцена доахаш тІеддинад а.

Тийга хІамаш дика хилерга хьежна лоиза а къахьегама оасарле а. Бытови обслуживани ара шера план кхоачашъяь цхьа бутт совгІа ха а. ХІаьта хІамаш тегара цхьайтта бетта план 25-гІа ноябре тІеххьчалехьа кхоачашъяьй. Цхьайтта бетта плана лаьрхІачул совгІа хІанзалехьа тийга хІамаш 36 эзар сома маьха а.

КПСС XXIII-ча съезда сийленца наькъ бахаре ательс болхлоша керда социалистически декхараш тІайцад. ТІадоагІача шера хьалхарча квартала план 28-ча марта кхоачашъе дош деннад цар. Планал совгІа араеца ларх 5—6 эзар сома маьха продукци. ХІара смена нормаш 130—140 процент кхоачаш а еш хьинаре къахьегаш ба баранъаш хьадоккхараш нн. Канташ, Тимуранова, Седовченко, кхыбараш.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

БІУБЕННА КЪАХЬЕГ

КПСС XXIII съезда сийленца наькъ лахара комсий эрепашкара балхаш сихен дикен чаккхдахар духьа хьинар сов а доалаш къахьегаш ба Назрански района Калинина цІерахча совхоза комсаш кхеераш.

Пхелагіа декабрь — Советски конституце ди — хьатІакхоачаш еррига комсаш дІакъовла лаьрхІад укхаза. Планах 1600 гектара тІа комсаш дІакъовла езача хІанзале 960 гектара тІа дІакъайлай, хІаьта 350 гектара тІара комсий гаьнаш кхьцкасаьргех Іо а яьа дІакъовла кийчъяьй.

Къахьегама лаккхара хьокхамаш гойт укхаза дуккхакеша. Гаьнаш дика дІакъовлаш къаьстта дика къахьегарца белгалбувл трактористаш Коваленко Яков, Лобанов Хусейн. Ихе гектара тІа дІакъовла езача кхоаза тІеххкхоачашъю цар шоай смении нормаш.

Съезда сийна социалистически ахье а яьна шелал еттале комсий гаьнаш ахаш яІаь яха лерхІ совхоза коллективо. ХІинзле уж 260 гектара тІа яІаь яьнай. Цу балха тІа дика ка йоал укхаза дукхаьбарий. Къаьстта дика болх бу Еськова Александри. Дийнахьа планах 150 га яІа езача 600 га йоІ цо. Замятина Александрас, Маседонка Людмилас, Седова Праскевьяс хІара дийнахьа хІаране 430—530 га йоІ. Комсий гаьнаш йоІача шиъ ах норма кхоачашъю Ходжиева ПатІимата, Джабраилева Салас, Щукина Антонинас, кхыбараша.

Иштта оасаре къахьегаш хьабоагІа «Назрский» совхоза комсаш кхеераш а. Юртбоахама шера итогаш а яь керда социалистически декхараш тІайцад цар. КПСС XXIII съезд хьаелла ди хьатІакхоачаш 1000 гектара тІара еррига комсаш яІаь яха лерхІ укхаза. Лаьттамцара тІоадах сопаеш 300 гектара тІа хий диллаш, 200 гектара тІа минеральни удобренеш тайсай.

ХІинзле 400 гектара тІара комсаш яІаь яьнай, хІаьта 920 гектара тІара комсий гаьнаш Іаина лаьттах а ехкай. Цу балха совхозе хьалха латташ хьайоагІа коммунист нов. Щеткин управляющи вола цхьоалагІа отделени. Къаьстта дика вІаштІехьбаьккха дІахьу из болх нов. Калистов бригадир волча пхелагІча бригаде.

ДукхагІа йола комсаш яІаь яьнай йоккха опыт йолча белхалоша нн. Зеткевичен Чухалдинен кулгалдеча бригадашка.

Ихьа латтачарех хьалхара моттиг лелаю коммунистически къахьегама ударникаша нн. Ивапченкос, Берсаевас, Кузнецовас, Умаровас, кхыбараша.

Р. БОГДАНОВ.

Хиш дехка кийчлу

Укх шера, хоттама хьалаш хала хиннадоллашехьа а, тха районерча «Коминтерн» яхача, Кирова цІерахча, Ленина цІерахча, «Коммунизмага бода никъ» яхача колхозаша цхьацадайолча хиш дехкача участкашка хІара гектара тІара 40—45 центнер аьккхай гуракъа дукха кІаш. Ленина цІерахча, Межинскае цІерахча колхозашка дика хьийкъа хьажкІаш кхельй. «Красный пахарь», «Коминтерн» яхача юртбоахама артелашка дукхача лаьттан тІа геттара чІоагІа хьийкъад дута. Из делла хІама вІаштІехьдалийтар лаьттанга садолийта хий да.

Хий дехкарашна колхозий кхаш леладераш цен механизатораш цен цхьана дукха къахьийгад хьатІадоагІача шера хьувкъамаш лаккхара. БархІ эзар гектар гаргга долча лаьттан тІа хий дахад. Хиш дехкача лаьттан участкаш тІа гуйран ялаташ дІадийлад. Цхьанцадолча боахамашка хІанаде а бІаьш гектараш йолча эзарба тІа хий диллад.

ХІанз хиш дехкараштен лаьтта леладераштен хьалхашка латтараш доккхий декхараш да. ХьатІадоагІача шера апрель бутт хьатІакхачадехьа 130-километр дІаьха паччахьалкхен каналаш цІенде дезаш ба уж. Цул совгІа, боахама чухьара хиш дехка 250 километр дІаьха харшаш цІенде деза цар йоарІехи болакхи, е 120 кубометр лаьтта хьалтасса деза. Тоаде дезаш да 30 паччахьалкхен ІалыМате дукха колхозийн гидротехнически гІирсаш. Май бутт хьатІакхачалехьа 255 километр йолча майдан тІа планировка яь яккха еза «Красный пахарь» яхача колхозе. Из ІалыМате чоалханен боккхен болх ба. Из толамца чаккхбаккхара хІанзе а деза пийса расчеташ яьза ярьяц мех ахча даккийта деза, техникен пахи мел эпартба хар дукха.

Уж балхаш даь ца дьелча тхега йиш хургъяц гуракъен бІаьстан цхьец юи культураш, соний комсийн бешашан тІахургІолча 17 эзар гектар гаргга долча лаьтта хьатІадоагІача шера хий дилла. ТІаккха тха вІаштІехьдаргдац юртбоахама культурай хьувкъен хеттача тайпара дакхбе.

Халкъа боахамерча къахьегамхоштa керда наькъаш хьадийлад КПСС ЦК мартовски сентябрьски Пленумаша. ХІанз оаха, боахама хоал дераша, вахеш планаш уттаю еггара хьалхагІа кхоачашде деза балхаш малагІаш да а, тхоай колхоза цунах мел пайда баргба а хоаш.

Каналаш тоадара де дезача балхашта технически документаци кийчъеш ба хІанз хиш дехкараш. Хиш боараш кийсбеш болча Ивал Федотович Жигалкинцен Семен Иванович Столяровцен цхьана нивелировочни балхаш деш а Шелковской хиш участка гидротехник Вера Николаевна Баранникова. 40 километр дІаьха магистральни каналаш цІендара хІанзале документаци кийчъяьнай. Кастта экскаватор йолалургъя укхаза болх бе.

Керттера уйла тІайохийт оаха Наурско - Шелковской гоавацдра хьайоагІа центральни магистраль цІенъяра, хІана аьча дукха тийна да «Червленский», «Коминтерн» яха, Кирова цІерахча, «Красный пахарь» яхача колхозашка бІаьстан юкъе хий дехкара болх толаме чаккхбалга.

Паччахьалкхен каналаш цІенде болабеннаб хий дехкача Каргалински участка боххлой а.

КІелиттча лоархІаме дац гидротехнически гІирсаш шоай хеинахьен дикен тоадар. «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза хий ухийта «Садовый» яхача канала тІара хертгера гІирс хІаиале тоябаь баьццаб. Дерригa гІирсаш тоадара эша материалаш тІаозаш латт. Цу балха тІа хьалхара моттиг лелаш Валентин Петрович Шадрина кулгалдеча Каргалински ремонтно - строительни бригадо. Шоай болх цІена кхоачашбу цу коллектива берригача членаша. Царна юкъе Георгий Петрович Иваковен, Семен Сидорович Клочковен шоай болха норма хІара денна 130—140 процент кхоачалъю.

Цхьабакъда, лаьттаина тІоадал сопаеши дІайийна хІамаш тІальиеочул тІехьагІех хиш дехкача толам балга боахамашта юкъера хиш дехка харшаш тоадаь хиларех тийна хинна Іаш. Цу гІулакха тІа боккхача лоархІаме да боахама чухьара каналаши гІирсаши кийчдар. Цудухьа хІанзе а деза цу гІуллакхага лаьрхІа хьажа а хиш дехка каналаши гІирсаши цІендеатта вІаштІехьдаккха а деза боахамий кулгалхоша.

Б. ГЕРАСИМЕНКО,
Шелковской хиш управлени начальник.

МЕХКДАЬТТАХОЙ СОВГІАТ

«Старогрозненефть» мехкдаьтта промыслови управлени коллективо кхаданна графикал хьалхаволаш наькъьгаьр семилетка тІеххьарча шера. Иштта дикь да хапал хьалха кхоачашъяьй цхьайтта бетта задани а.

ХургІолча партий тиьаь кхоалагІча съезда сийна ахьа яьний управлени еррига промыслий, смений, бригадий коллективаша. Царна юкъе хьалхе лелаш нов. Г. В. Шамилев парта латтача № 3 йолча промыслa коллективо. Цхьайтта бетта план кхоачаш хьалха кхоачашъяь бьлар уж, хІаьта шера план кхы а сихагІа кхоачашъе дига ба.

Араяьача продукцега дІаддар лахдарах кхоачашъянгсон дика ахча хьадьд мехкдаьттахоша. Цу хьакъехьа дика теакаш даьхад № 2 йолча нов. М. П. Сороквтагина, кулгалдеча промысла коллективо. Цар кхоадьд 69 эзар сом. Еррига управлени укх хаиавца кхоадьд 171 эзар сом.

И. МАЙАЕВА.

Удобренеш — кхашка

ХургІолча КПСС XXIII съезда сийлeнца наькъ бахара къахьегаш ба Малгобекски района механизатораш.

ХьатІадеатІача шера хьувкъана йоакхо еш пропашной культурай дІаелехьа моттигера удобренеш йехкаш ба уж. Еггара хьалха из лоархІамера болх дІаболабир «Кругловский» яхача комсаш лелаяча совхоза Урузбиева звенорча хьажкІаш лелаераша. Пропашной культураш дІае лаьрхІача 8-чен 8-чен участкашка звеньевой Генаев Адама цхьана массеха дийнахьа шин бІаь тонна совгІа шоралькна кхо диллад.

Болх дукха ба механизаторий. Шоашта тІечІоагІъенча участкашка 1500 тонн органически удобренеш яха еза цар.

П. КОВАЛЬНОГОВ.

МОСКВИЧИЙ ИНИЦИАТИВА ХЬАЛЛАЬЦАЙ

Нохч - ГІалгІай областной профсоюзий совета президиумо шай заседанее хьаллаьцар КПСС XXIII-ча съезда сийна шерра ахь йолаьча а боахама расчет чІоагІъери планал совгІа пайда баккхари дукха производства кхоачамаш экономически лела болабеннача а Владимир Ильича цІерахча московски завода рабкорий наькъера инициатива.

Ильичевский патриотически болаш хьаллаьцаб берригача мехкъ. Вай республикa еггара хьалха из хьаллаьцар Грозненски крекинг-завода болхлоша, инженераша, техникаша. Цу хьакъехьа дийцар «Грозненский рабочей» тІа 25-ча ноябре.

Облсовпрофа президиумо профсоюзий обкомаш, райкомаш, группкомаш, фабрично-заводской комитеташ декхарийла яьй ма болх хІара предприятe шерра боаржаба. Боахамаш профсоюзни организацешта тІадилдд кхоачамаш экономически лохара рейдови группаш вІашагІйохкалгда царна дикза новкъостал деагеш.

Хьажара-лахара итогаш ертьа фабрично - заводской комитетий заседанешка, профсоюза обкомийн группкомийн президиумашка 1966-ча шера 25 март хьатІакхоачаш.

СОВЕТСКО-АНГЛИЙСКИ ПЕРЕГОВОРАШ

30 ноябре Москве кхыча мехкашцарча гІулакхий Министерстве переговораш дІайолавеннай СССР кхыча мехкашцарча гІулакхий министра А. А. Громыкоиа Великобритание кхыча мехкашцарча гІулакхий министра Майкл Стюартаи юкъе. Уж переговораш еча хана дІа-яха дагабьлар шинна а вагІонна хьашт долаш йолча проблемашта.

(ТАСС).

МАЙКЛ СТЮАРТ А. И. МИКОЯН ВОЛЧА ХИЛАР

30-ча ноябре Кремле СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель А. И. Микоян волча хилар Великобритание кхыча мехкашкарча гІулакхий министр Майкл Стюарт.

А. И. Микоянаи М. Стюартаи юкъе къайлагІа хІама доацаш къамаьл хилар шинна а мехка цхьатарра хьашт долаш долча дешай хьакъехьа.

(ТАСС).

БОЛАТА ЙИЪ КІЕДЖ

КОМСОМОЛЬСК-на-АМУРЕ. 30 ноябрь. (ТАСС). Тахан «Амурсталь» яхача заводе мартеновски цехе еггара хьалха цхьан хана мартеновски шин пешка чура хьадуэтта долалаьд болат. Лаьлча болата йиъ кІедж чуйолаедар чура кІур гІеттача ковша чу. Из де вІаштІехьдаьлар шин бола керда мостовой краи болх ба йолалийтарца.

Керда техника «хьийкъа» денад ер цу «Амурсталь» мартеновцашта. Цехе кхаьчай завалочни машина, шихташ тІаккхухьа модернизировании платформаш, регенератораш кара дом дІабоаха автоматически устройствашi, кхыйола механизмаш.

КИРГИЗСКИ ССР. Цемент-шифер ю Кантски комбинат хьалъеш барам КПСС XXIII-ча съезда сийна вахте еттаб.

Укх деношка пхелагІча, тІехьарча, технологически лине тІа деш да укхаза балхаш. Из болх бе болалийтарца шера маллион тонн хІана лац кьяна цемент гергга хиндаь.

Сурта тІа: цемент йоттача пеза пешкаш. Аьттехьа — хьувкъача пешкий машинист Игнатов Алексей цемент йоттача пеза тІахьожам лоаттабеча пульте хьалхашка.

А. Пояркова сурт.
ТАСС фотохроника.

ВОРХІ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

КПСС XXIII-ча съезда йоагІача тайпара наькъа ялар духьа къовсам а лоаттабеш, «Іаьржа дошув» даккхара ворхІ шера план 28-ча ноябре кхоачашъярца боккха производственни толам баьккхаб «Гойт-Корт» яхача мехкдаьтта доаккхача йоккхача участка коммунистически цІи лелаеча коллективо.

Семилетка шерашка ворхІ шера план кхоачашъярца цхьана Российски 30 миллиарда чотах планал совгІа цо яьккхай кхо бІаь эзар гаргга сома маьха продукци, мехкдаьтта даккхарга дІабода мах лохбар бахьан долаш кхоьй шин бІаь эзар сом совгІа паччахьалкхен средствашi.

Малара аьлча, семилетка шерашка мара боккъонца болх дІаболабаьзар цу коллективо. «Гойт-Корт» яха мехкдаьтта доалла моттиг эксплуатаце дІаелар семилетка хьалхарча шера.

Семилетка шерашка укхаза шерра юкъейоалаьй керда техникен технологеш. Цудухьа автоматизацеи механизацеи, хІаьта иштта производства культура боарам «Октябрьнефть» НПУ кхыйолча предприятешкарчул «Грознефть» цхьайолча предприятешкарчул дикка лакхагІа ба укхаза.

Участка скважиний йолаш йола фонд телеуправлене тІа яьккхай. Автоматизаци яь ба парафинах фонтании турбаш цІенъяра болх, насосни станцеш, мехкдаьтта а автоматически хьисапе дІаоз. Автоматизаци яь йоалаш латт мехкдаьтта парк а.

Семилетка шерашка участка скважинашка чакхъяьхай 500 гаргга тайп-тайпара геолого - технически мероприятеш. Цар торо хилийтай лаьрхІачул совгІа итташ эзараш тоннаш доагор даккха.

Семилетка шерашка къахьегама оасарле укхаза лакхъяьй 45 процент. Къахьегама оасарле боарам лакхбаларца цхьана хьалхийнай кадраш а. Цу юкъа итташ болча болхлошен инженерно-технически болхлошен, производствера болх дешарца а тарбеш чаккхъяьхай сайрийкарен заочни дешара заведенеш: институташ, техникумаш, хІаьта иштта сайрийкара кагирхой школаш а. Дешара заведенеш чаккхъяьхачул тІехьагІа царех новагІа бараш кулгалдеча балхаш тІа бахийтаб. ХІана цар болх бу бригадийн участкийн кулгалхой болаш. Хьалха мастер хинна нов. П. И. Хищенко сайрийкара мехкдаьтта техникум йистедьккхачул тІехьагІа хьожадаьа «Гойт-Корт» яхача участка начальникалла. ТахановцІа хетамца кулгалдеш хьавоагІа из цу участке. Хьалха техник хинна нов. Морозов сайрийкара мехкдаьтта институт чаккхъяьккхачул тІехьагІа участка вокхагІа вола инженер хьожавир. Производстве балха болланехьа мехкдаьтта техникум йистедьккхай новкъостaша Прошина, Острикова, Мишутина, кхы дукхачар.

ДукхагІча даькъе къоначa болхлоеех кулгалхоеих латт цу участка коллективо. Цу коллективе къахьегаш ба района толашагІа бола мехкдаьттахой операторий — коммунистически къахьегама ударникаш новкъостий Колотанов, Магомедов, Гузеев, инженер Дашков, геолог Шевченко, кхыбараш. Творчески хьинарах йиза я из коллектив. Цу коллектива болхлошен специалисташен семилетка шерашка юкъейихьай 150 совгІа новаторски предложени технически усовершенствований. Шоай аргІанна технически прогресса лаккхарча лагІа тІа баьккхаб цар техникаи технологеи боарам. Новаторий предложенеш юкъейоалара чотах вІаштІехьдаьнад 250 эзар сом совгІа паччахьалкхен средствашi кхое.

Цу участка лаккхара производствени толамаш кьрагІдулийта низ бола рычаг я планаши социалистически декхарацаи хапал хьалха кхоачашдара аьржа социалистически ахь. ХІара бригада, хІара звено, хІара болхлочун производствени вахара чІоагІа юкъеенкай укхаза ахь. Из бахьан долаш семилетка зерригачa шерашка ахье хьалха латташ хьаенай цу участка коллектив. Октябрьски районе еггара хьалха цунна елар коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цІи.

Укх шера 28-ча ноябре дехз хургІолча пятилетка чотах мехкдаьттен гази йоаккхаш я из коллектив.

КПСС XXIII-ча съезда йоагІача тайпара наькъ ялара къахьегама вахе еттача «Гойт-Корт» яхача участка коллективо шерагІа ахь йоаржаь шийна хьалхашка дешар еттадаьд, хургІолча пятилетка чотах еу шу чекхдалалехьа 24 эзар тоннаш кІелагІа доаппаш доагор даккха а, съезд хьаеллача денга кара а ерзаь лаккхерча тІоапашкара № 177 йола скважина эксплуатаце дІаяха а, яьна.

Г. ЛУКЬЯНОВ,
«Октябрьнефть» НПУ - производственно-технически отдела начальник.

РЕВОЛЮЦИОННИ ИСКУССТВА ЛЕНИНСКИ МАНИФЕСТ

«ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦИИ ПАРТИЙНИ ЛИТЕРАТУРЕИ» ЯХА В. И. ЛЕНИНА СТАТЬЯ КЕПА ТЕХА АРАЯЬННАЧА ДИЙНАХЬА ДЕНЗ 60 ШУ ДИЗАРГА

Кховаткъа шу хьалхагlа эгара хьалхарча «Керла вахар» яхача легальни большевистски газета тlа арара теха араяьннчаь «Партийни организации партийни литературеи» яха В. И. Ленина статья — эрсийн дуьнен революционни эстетически уйлан тlекхаьччин коьрта документ.

Кхи пхьаьхна дак коммунизма мостагlий оагlонгахьара селлара дорга тlагlоргтанаш цу хала дагь а хlана деш а, цу ленински балха ревизионера нейни лостам йоабе ревизионисташ чlоагlа гlийрра, из харцахьа кхетабайна гlерташ довзийташа чlоагlа къахьайга дола, художественни творчества кхолхьехьара документ.

1905 шера революци йоалаеначча бирсача хьалашка, буржуазно-монархически режимана къовсам лоаттабора дерриге кхидолчу тухe а деш, партийни литература кхолла ьыьна ловзлера декхар эгадир Ленина партена хьалхашка: «социалистически пролетариат декхаройла я партийни литература принцип хьайхо а ьыьнa хьоетта, из принцип дегlайоалае а яр ма лу йиззагlчен бlарчачен формехьа вахаре чакхьяккха а». Литература гlулакх пролетариата цхьарча гlулакха дакъа, из лоаттабеча революционно-партакухьален къовсама декъе, цу къовсама цун тера а хинна хlоаттандеш хилар безаш а лоаттахаш, Ленина цу тайпара хьайлар художни материальни гlулакхашта буржуазни сарди тайпа хила пешаш мел дола хlинаш lалашхача процесса, хьалха хьалдашка художни чlоагlа бехкденнаме доала, верла дуне хьинара ...

...

на отыьна. Цо цкийна кхьахьа уйла чlаоваш хиларах ц дукацаш, Ленина бехтазданхаьзаца, художественни произведение тlа эгара хьалхагlа лоархlаме яр публицистически статья тlа а хьатойта йиш йола «серийна идеа» яц хилар, «книжка яшан вар цу тlа дуэцар бекьдоагах шено йоацаш хилар ца лоархlаме. Книжка довацаа хlара шийсийн пхьаьнацa хоху доала хlама а боккънца шитта хинна хилар, шитта хийта, лайна, аьнна хилар». Цу тешашара къаьста кхьагучаьбар Ленина хулаш йолча тайпара йоаллахудожества йовара балхьллонара, боккъонца йолча искусствах доалдаш хила ловзаш долча художественни бакъдолчуш эмоциональни пийсачун цlаланара уйла.

Вахар а дунеах, историех, сагах дола бакъдар а довзара юстаргьйоалаш йолча искусства ще-шийна тийша боах бу, хьацдараш дагалуцача къьачa тlа оттaм. Цо доаду шийх доалаа бекъдар, цаьха хьакъхьалашта дегашца хилийн а, вахар оргадоамцинергдолча средстваах цаl хила иза хабачаш ше хилар. Бакъдар шийса хьалаожа гlерташ хилара масаа а прогрессивни искусство дегlахьара шерра цикь хинна.

Вахар довзарен органексарен, хlаьта цудукье пролетари а т. а юкьарча, партe цхьарна гlулакха лоархlамегlарча дакьа я, иза бола хиларах гарpa искусства лениски копцепци творца кlоаргга бакъаь хьахехкаб «Партийни организации партийни литератури» яхача статья тlа.

* * *

Искусство партел доалаш хила ...

...

хlан lотоlабеш йолча эррегача формаех тийша хlама а доацаш.

Революционни пролетариата бьчча воаьь статья художника кхала хьаьвехьа кlоаргга еча йоакхенах, дерригa уназцlена низаш оарцагlдаха, адамий культура кхелаш, цивилизацие кхелаш интеллигенцина еза йоланда на революцехахьа лаьха йолча уйлах йиаза а. Статьяe хьабелл боккъонца маргlатача творчестваги художественни прогрессаген бодаш хила йиш йолаш ше цаl мала боаца цикь, художник харц уйлаца гlолла буржуазех, буржуазни дунем шийна йолча гlойлени шийна болча аьттонш дуаа лелаца гlулаккех мукъанихара цикь а боацаш, шийсачун цикь.

Ленина статьяй пафос сенах латт аьнча, из латт, самодержавех хоадамболлаш тоссалале хьалххагlа революционни пролетариата дерриге низаш чlоагlа оарцагlдахарах, творчески интеллигенцина юкъе дошаш дола тешаме мел дар, уназцlена мел дар бахьан долаш лоаттабеча къовсамах. Ленина цуьна хьалхарна оттаду шийна цикь хар жарен шийн лоlамен хьакъехьара хаттар. тlехьагlа горьковски формула тlара хьалийка хаттар: «Хьанцел ше, «культура мастераш?». Из хаттар тоссалу интеллигенци бахьан долаш дентельни чолханен къовсам лоаттабелга, барт-цхьеагlа ялаелга а, хийна хулагa а, lалхетабелга а, гучабаьхалга а чулоацаш бола къовсам лоаттабелга — обществени вахаре ялнаи а еш, художник дегlавара процессана чlоагllен хьалхашка латта декхар кхоачашдар духьен воздействи елга. Общественни къовсамерча творчески интеллигенце моттига хьакъехьара ...

...

И. ЧЕРНОУЦАН.

(20 ноябрь арахьаьнача «Правда» тlера).

График кхоачашъяц

Укх шера хинадьа гурахьа духеш дола клаташ дlадийна а хаьаьна а баьннаб Надтеречни района «Знаменский» яхача совхозан механизаторан. Укх деношка комсан дlайогlа боналургба укхаза. Цу гlулакха эшаш йола техника кийча я. Тlаккха дерригa кхашкара балхаш ду кхыйола техника ремонта дlаоттаьй.

Из техника тоаеш йоа мастерской механизаци йииза я. Цудуьна духьагlа доладаьа балхаш кулгашца де дезаргa механизаторий. Цул сонгlа, кlал баца кхоалле яр мара шийлача хана ремонт ергйолча пахьа балда хьал тоадара яь хlама дац.

Йиъ трактор текуши ремонт еш латт укхаза. Цхьан «ДТ-75» яхача трактора тlехьашкарча мость корпус ехай. Из оатхад оlаштlехьъйакха чlоагlа хала я. Тlаккха йоих трактора эша шатуц оьлдьш йолаш яц «Сельхозтехника» яхача объединене, — йоах совхоза керттерча инженера.

Цул сонгlа, бархl комбайн а укхаза ремонта дlаоттаь. Бакъда, йиънера мара ремонт е болабенабац.

Цхьоалагlча отделене итт культиватора ремонт яь баьннаб, амма 21 сеялках ялкена мара яьяц ремонт. Царна эша сальникаш цхьанихаь а корангlаш.

Графикаx хlана ворхl трактора ремонт яь баьна хила белаш бар укхаза, бакъда тоаьр кхоъ мара яц.

Хlаьта шоллагlа бутт ба РТС-е совхоза кхаь трактора ремонт еш латта я. Ледара леладу цар из гlулакх.

Ерригача совхоза складе 2692 сома маьха запасни оатхалаш я. Тlаккха техника ремонт еча дома царна эшараш пхи эзара пхи бlаьи сома маьха я.

Дукха тlехьадаьккхадар совхоза дирекце запасни оатхалашта лаьрхlа ахчана перечислени еча. Из гlулакх тlехьадаларах ремонта эша духхагlа йола запасни оатхалаш ца хила а мег «Сельхозтехнике» хlана.

Графикаx лаьрхlача тайпара техника тоаь ца хуле кхашкара балхаш де деза хи хьагlаттача кортагlа баьнна хьалза безаргба совхоза механизаторий. Цудухьа техника тоаь ккхара дерттlа тешо е еза совхоза дирекце. Из гlулакх теcca дита йиш яц.

С. МАЙСИГОВ,
тха собкор.

«СЕРДАЛО»
2-гlа агl. 2 декабрь, 1965 шу.

СОВЕТСКИ МЕХКА МАГИСТРАЛАШ

СССР транспортни гӀишлошъяра Министерства алх бӀех эзар болхлой специалисти юкъе йола эскар да керда машинанякъаш автомобильни някъаш, фордий а хи а нортанш, аэродромаш вокзалаш, лела кхелнаш тӀехьиш, тоннелаш метрополитеншн хьалъеш а, йолаш арата реконструкцеш еш а, машинанякъахошта, водинашта, авиаторашта чуӀе цӀенош, культурни-бытовой учреждени хьалъеш.

ХӀинцарча семилетке транспортно-някъйн гӀишлошъяраш

Евгений КОЖЕВНИКОВ, СССР транспортни гӀишлошъяра министр

хьалъечу мишта дӀейирзад, минтай гергагӀерча пхе шера йолу кхуй перспективаш? Кердачун кепа йоазон Агентства (АПН) корреспондента Николай Пантелеева цу хаттарашта жоп деннад СССР транспортни гӀишлошъяра министра Евгений Федорович Кожевникова

• • •

Советски индустре йиллача ханал хьалха кхоачашъяьй вокхӀ шера программа. СССР промышленни производства юкъера объем 1959—1965 шерашка дегӀайоагӀа 84 процент, планаца белгалдаьча 80 процент метта. Мехка хьакъа боадам дегӀабара селла лахкача темпаша, хила ма йоагӀара, дикка дукхагӀа хилийтад мухьаш дӀа-са кхахьар. Из кхоачашдар духьа чакхдаккха дийзар транспорта керттера тайпаш дӀахо а технически аргадоахаш тоадела.

Из йоккха проблема кхоачашъяра юкъе лоархӀамера роль я дукхача транспортни гӀишлошъерий коллективай. СССР ерригача шерача арекашка дӀа-са екъаенна йолча цар йоачагӀа а, шелагӀа а, йӀохалагӀа а керда машинанякъаши автомобильни някъаши дехи. Из хала а чоалхане а болх ба, хӀьта кӀехьга капитальни рузкъаш дӀадаккийта дезаш а бац. Пхьабакъда, Советски паччахьалкхена из ду, машинанякъ — из, Ленина ньха машиллара, «доиц корта», ерригача социализма нийх чӀоагӀамен кӀийле еш бола горедан юртан юкъера, промышленностан лаьтта лелаадаран юкъера бувзам эгтара къахьегӀа хьагучабуларех дола цаӀ долгаь ххета а дац.

Машинанякъий дӀоахалга дилача Европе хьалхарен дуней тӀа шелагӀен моттиг лоац Советски Союзо. Укх шера кхы а 1625 километр дӀахалу уж, хӀьта бӀарччача вокхӀ шера—баркӀ эзар километр гаргга. ГарггагӀарча пхе шера кхы а 11 эзар километр машинанякъаш дохкилга белгалдаьд. Цар дакъе болла болалургба 650 километр бӀахьа бола Тюмень — Сургут яха някъ. Из някъ булларгба хала чакхбувлилга йолча, нах ца баьхача Тюменски областа къилбаседехьарча районашта юкъе гӀолла чакх а баьнна, цига дукха ха йоаццаш гучаьхача геттара дукха мехкдаьттен газаш йоаллача моттигашка кхачаца.

СемилеткагӀа мехка болх бе йолаеннай дукха болата магистралаш. Царех эттара йоккхагӀче (802 километр йӀахьачо) вӀашагӀйийзай сибирски городаш Омски Барнаули, хувен тӀа эттара дукхагӀа мухьаш дӀа-са кхухьаш бола Омскера Новосибирске бода някъ мухьех мукъа а боккхаш.

ӀалӀьмате йӀахийча аьшна руда доӀллача моттигерча Абаканера хӀанз хаддаза Новокузнецке ух сибирски металлурге дукхьашкарчарех наӀ йолча Новокузнецки комбината бедал кхухьа поездаш. ХӀанзза, дукха ха йоаццаш йолаенна реконструкци кхистеьхначул тӀехьагӀа Абаканский руднико кердача някъа тӀа гӀолла шера кхо миллион тонн гаргга руда ухийтаргда Кузнецки бассейна металлургашта.

Татарски автономни республика мехкдаьтта гаьнаш сихагӀа кораерзара боккхача лоархӀаме ба хӀинцарча вокхӀшере билла Миннибаево—Круглое поле яха машинникъ. Казахстане бос бола металлурги дегӀайоалаяра ковкъостал ду Есиль—Тургай яхача магистрала, хӀьта Меца аре (Голодная степь) караерзара Сыр-Дарьинская — Джизак яхачо. Тобол асбест йоаллача Джетыгарински моттигаца вӀашагӀйийзай кердача някъо. СССР-е эттара къилбаседехьара бола та магистраль йола Мурманск — Печенга хьахинцай. Коми АССР столица — город Сыктывкар мехка машинанякъий сетаца вӀашагӀйийзай Микуне гӀолла.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 48 шу дизар дездалехьа хьалхххагӀа болх бе йолаенная Юкъерча-Азиатски магистралера 172 километр йӀахьа 39 тӀийн искусственни переходи а итт машинанякъа станци а йолаш йола Кзыл-ту-Иртышски участок. Целинни мохтӀашка гӀолла чакхйоалача цо воная дола шиь советски республика — Казахстани Российски Федерации кхы а цхьаькха болата тӀаьца вӀашагӀйийзай. Кагирхоша хьинаре дакъа а доацаш дахьад Алтайскае — Кулакдино, Моргудон — Видим яха някъаш.

Ер шу чакдалелехьа болх бе болалургба цхьаькха а боккхагӀа бола Абакан—Тайшет яха электрически машинникъ. Из 696 километр бӀахьа ба. Из Къулбехьен-Сибирски магистрала машхоалехьара дакъа да. Яхха аргӀа а болаш къонахуаь трасса аьле Советски мехка цӀи йоаххаш бола Абакан—Тайшет яха някъ биллара ковкъостал даьд кагирхоша. Из бода Минусински Курагински районий арешка да, тайганен Саянски лоаманттен юкъе гӀолла, дукха а долча довкхийча шессача хиата тӀех а бувлаш.

Укх шера билла баргба кхы а массехк машинникъ, цар дакъе юкъара дӀоахал 468 километр бола Ицель—Кондам Караганда—Карагайлым яхараш а долаш.

Мухьаш дӀа-са кхахьарен нах дӀа са вауларен хьакъекьа кхехьадена хьах эттадар тӀеххьарча шерашка пхьаделча пхьа нехий йолча машинанякъий лестаманка. ГӀишлошъераш цхьа тӀадиллалдар цига цоххагӀа някъаш дохкилга. Из болх толамца чакхбаьккхаб. ТӀеххьарча вокхӀ шера цоххагӀа някъаш дехкад Москва —Пермь — Свердловск, Барнаул — Семипалатинск, Чу—Бадам, Свердловск—Вагай—Омск, Кинель—Оренбург яхача а дукхача кхыча а лостамашка.

Советски мехка хьакъа боахача а балаш болча хьаа а транспортни перевозкай хьакъехьара эшараш дизза кхоачашдара тӀеххдаьнна боккхача лоархӀаме да машинанякъаншкара масгалаш дикка лакхьар Ӏалашделга. Из дехкар да КПСС Программа машинанякъахошта хьалхашка оттадьяра. Из толамца кхоачашде ковкъостал ду мухь уизара экономичегӀа а прогрессивнегӀа а долча тайпана — электровозни тепловозни долчар.

Советски Союзе электрифицированни някъий юкъара дӀоахал дукха хӀана ца эшаш 25 эзар километрга кхаьчад. Дуней тӀарча электрически дукъ озаш болх беча деррагача машинанякъех дукха сонгӀа-эшашагӀа доацаш дизьлагӀа дакъа да из. Алхха укх карарча вокхӀ шера СССР-е электрификаци яьй 15,4 эзар километр йолча машинанякъашта, цар дакъе а дукха хӀана ца эшаш пхиъи яхи эзар километр йӀахьа Москва—Байкал яха магистраль, 3,4 эзар километр гаргга дӀахо дела Ленинград—Москва—Ростов—Тбилиси—Ленинакан яха, шиъ эзар километр гаргга дӀахьа дела Москва —Горький—Пермь—Свердловск яха лостамаш. Электрификаци яьй Московски, Ленинградски, Харьковски, Киевски, Волгоградски, Рижски пригородни участкашта а дукхача кхыча йоккхийча машинанякъий уллаша а.

Укх шера деррагача советски машинанякъашка гӀолла дӀа-са кхьхьача мухьех дукха хӀама ца эшаш щовзткъа процент электровозаша кхихьад.

Советски мехка электрификаци яьча някъий дӀоахал хӀара шерраш шера юкъера лаьрхӀача шиъ яхи эзар километр дукхагӀа хул, пунах хул дуней тӀа электрификаци яьча някъашта тӀадетталучох дукха хӀама ца эшаш 50 процент. Электрически дукъ озар юкъедоаладаро тоҗо хилийтай укх тӀеххьарча ийс шера (1956—1964 шерашка) алхха эксплуатационни расходех 3,7 миллиард сом ахчен 240 миллион тоннал дукхагӀа кӀори кхобе.

ГарггагӀарча пхе шера 13 эзар километр гаргга долча машинанякъашта электрификаци ега белгалдаьд. Йистедаргда Москва—Киев—Львов—Чоп, Москва—Рязань — Ляхая—Ростов, Магнитогорск — Целиноград—Барнаул—Тайшет яха магистралаш электродукъ озарга деахинга. ДӀахохьерга Сибирски магистрала а, хӀьта цӀпта йоккхача Московски гонахьарча някъа, Москва—Ярославль — Вологда, Ленинград — Мурманск яхача, кхыча някъашта а электрификаци ега.

Машинанякъий транспорт дегӀаеккувларца някъан СССР-е хӀара шерагара шерага шерау автомобильни някъаш деккилга а. Цу тӀа а автомобильни някъаш дехх уж мехкацаӀ йолча транспортни сета доакъаех цхьа дакъа махкалара машинанякъаш, хи тӀара а фегара я някъаш долча моттигашка гӀолла къастамбеллаш дӀатарлуча тайпара. ВокхӀ шера чухь болх бе йолаеннай юкъера йӀоахал 1800 километра тӀех йола Фрунзе—Ош, Ногинск —Горький, Ленеши—Тросна, Белая Церковь—Одесса, Мурманск — Печенга яха автотрассаш.

ГӀишлошъерий - транспортникий дикка боккха толам дилар хӀаране шорал вокхӀ метр а йолаш автомобилаш лела шиь оаса бола Московски кольцевой автомобильни 109 километр бӀахьа някъ болх бе болабалийтарах. Автотрассана юкъе гӀолла беда йикъ метр шера бода из вӀашагӀкъоастам баьнцара оаса. Магистрала ерригача йӀоахала юкъе кховзткъаннел тӀех тӀий а уллад, путепроводаш а яьй. Терхалдулуш да Московски кольцевой някъ тӀа цхьаккхе а светофор ца хилар, хӀама аьлча ерригга някъаш чоалдувла моттигаш тайп-тайпара лаккал долаш яьй. Из някъ биллача гӀоне транзитни автотранспортах дикка мукъаьнинай советски столица.

Советски Союза эттара къулбехьарча моттигера Кушкера лакхача лоамий дитъ дукъ тӀеи къессаленан гӀолла чакх а баьне, афгански территоре чубодача 680 километр бӀаьхача автомобильни някъах доттагӀалла магистраль аьнна цӀи тиллай СССР-е а Афганистане а. Из автомобильни някъ советски а афгански а специалистанен болхлошец цхьана къа а хьийга биллаб.

ХьатӀадоагӀача пхе шера дукха автомобильни някъаш дехкаргдолаш да СССР-е. Болх бе долалургда юкъера дӀоахал 1600 километр гаргга дола Москва—Калуга—Севск, Башира Тамбов, Куйбышев—Уфа, Полтава—Кишинев, Валкашино—Атбасар яха някъаш. ДӀахо гӀоргда Ленинград—Мурманск, Москва—Рига, Тамбов — Волгоград, Уфа — Челябинск, Рогачев — Колинковичи — Пинск яха а кхыдола а автомобильни някъаш деккилга.

КПСС ЦК сентябрьски Пленумал тӀехьагӀа тха Министерствас къоастам бенӀа хатт, массита щъе а хьоргъа болхлойн специалистийн дукхагӀа материальни хьаштделаш хилийтара керда системаш. Цо дувцилга йолцаш, дика дерга транспортни гӀишлошъяра техникӀ а дикал а дӀахо лакхьара.

(АПН).

Бега боагӀача тайпара партера XXIII-ча съезда накъа бахар дуть яь а лаьца ульяновски автомобилаш ераша башха-дика къахьегама ротале яьккхай. Автозавода керттерче конвейер тӀера ӀохӀале йолаенний УАЗ-452 яха керда автомобилаш. Уж кийчьеча зама терхалдаьд автомобильни техникано керда карегӀдаьннараш. УАЗ-452 яхача автомобилах еллай 70 говра низ бола двигатель а передачаш хувцара йиь скорость йола коробка а. Из бакъан долаш массагӀа — сахьата 95 километрга кхачаца мишь бу машино, лакхденнад экономически динамически хьакамаш. Аттача а яьккхай, чӀоагӀ а яьй рулевой управлени. Кхерам боацаш масса лелилга Ӏалашду автомобиль ше чӀоагӀа хиларо, управлени атта хиларо, тормозаш тешаме хиларо. Хьалкашнахьара чергаш а лохкаш хиларо йиш хулийт масса а классах долча някъашка гӀолла автомобиль лелае.

Сурта тӀа: УАЗ-452 яха керда автомобилаш арахеца эттара хьалхарчерца Ӏомабенна сборочни цеха хьалхатта производственникаш. Аьрдехьара аьттехьа — слесарь Зорид Исханов, отделе яра мастер Виктор Урусов, слесарь Александр Вавилов, бонкагӀа йола мастер Адольф Фильченков.

Н. Акимова сурт. ТАСС фотохроника.

К. А. ТИМИРЯЗЕВА ЦӀЕРАХЧА МОСКОВСКИ ЮРТБОАХАМА АКАДЕМЕ 100 ШУ ДИЗАРГА

ЮРТБОАХАМА ӀИЛМА ЮБИЛЕЙ

Профессор Иван ШАТИЛОВ, юртбоахама академе ректор

□ □

К. А. Тимирязева цӀерах йола, хьалха Петровски хинна Московски юртбоахама академи, вӀашагӀъеллай 100 шу хьалхагӀа, 1865 шера 3-ча декабре. Юкъхьанца помешикий имений управляющеши паччахьалкхен аппарата чиновникаши кийчбеш яр из, 1872 шера дела массаьара яр синна йола дешара заведени хилар цунах земски агрономаш кхебеш.

Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиначул тӀехьегӀа керда зама дӀайолаелар академе гӀулакхашта. Кхыча тайпара уттае йолалу дешара планаши дешар хьехара методикк. Студенчески аудиториеш хьалъьна болхлойн ахархойн бераша. Специализаци хул студенташ кийчбара.

ХӀана академе ялх факультет я: дӀайийна вӀамаш лоралра, селекцен фу кхедарен отделенеш а йолаш йола агрономически; экономически; зоотехнически; агрохимен лаьтта довзарен; сонийбаьца хьарийн педагогическиш. Цар чу дешаш ва 3500 совгӀа студенти слушатели.

57 кафедре лекцеш ешар ба мехкара боккхий Ӏилмахой, ВАСХНИЛ академикаш Всеволод Клечковский, Александр Николаев, Сергей Сметнев, Самуил Колеснев, Николай Майсурян, Александр Карпунко, кхыбараш.

Аудиторешка нийца знанеш студенташа чӀоагӀъю Саратовски, Тамбовски, Ярославски, Московски областий Ӏомалуча боахамашка. Цар дӀалоаш 26 эзар гектар совгӀа лаьтта, цар да 8 эзар бежни, ӀалӀьмате цукха жа, хьакхарч, доц тӀара оалхазараш. Тайп-тайпарча культурай хьункъаш лоалхарча колхозашкарчули совхозашкарчули шоза дукхегӀа ба уклаза. 1964 шера 800 эзар сома пайда беннаб боахамаша. ХӀаранахьа студенташа тоххама болх беш йола лабораториеш я.

ХӀанзарча физико, математико, химе, кхыча Ӏилмаша доахача толамаша ковкъостал даьд хӀанзара юрта боахама специалисташ кийчбара. Студенташа Ӏомаю прикладной атомни физикех радиохимия, дӀайийна хӀамаш лераю химически средстваш, вӀашагӀйоллаш а керда курс — дийнача Ӏалама кибернетика.

Оахош кхеберашта оада йовзийт полярографе, хроматографе, спектро фотометре, электронни микроскопе, термографе, рентгеноскопе методаш.

Электросчетни машинаш а тӀеда тайп-тайпара оборудовани я академе доплахьа. Академе дешаш Ӏомалъча навыкаша ковкъостал дерга студенташта цу машинех практически балха тӀа пайда эца. Кхыметтел фитопатологиа яхар санна долча дисциплина перфокарташ юкъедахьаро а лакхбир студентий знаней боарам, дӀайийнача хӀамашта хула дукха лазараш гӀалат ца боалаш къоастаде Ӏомабир уж.

Мехка мел йолча юртбоахама институташа дӀаьицаш латт академе педагогически опыт. ДӀайийнача хӀамай физиологех, оалхазараш лелададах, хьакхарч лелларах, шурий цех, баьций аренаш лелаарах, агрохимех, юртбоахама продукташ дӀаоттаяь лоаттарахи чакхъяхарахе, счетни машинаш Ӏомарах лаьца профессорийи преподавателийи семинараш яьй оаха укх тӀеххьарча шерашка. Кхетадеш да, оаха тхоай толамаш дӀадовзийта ца Ӏеш, кхыча вузашка Ӏоадаьча дика метдолчох оахош а пайда эцаш хилар.

БӀаь шера чухь юртбоахама институташтеи техникумаштеи 400 совгӀа учебник яздаьд академе профессорашеи преподавателашеи, цу дакъе укх тӀеххьарча пхе шера яздаь 50 а долаш.

* * *

Академи хьацинача хьалхарча денношке а дена толамагӀа дала Ӏилман низаш дар цу шу чугувдаьраш. Цо ковкъостал дир юртбоахама Ӏилме дукха лостамаши школаши хьахилараш дегӀаккхулараш. Укхаза болх беш дукха за някъхой тӀехьаьнна воккхача Ӏилмахочо Климент Тимирязева, дӀайийнача хӀамай физиологех даьца цо даь тоххамаш цхьй хахарча Ӏилмаш дукха а тӀехдеьннад. Цо кийдаь керттерча лостамаша вай деношка а шоай лоархӀам бейбаьбеи. ДӀайийнача хӀамашта хьоанал телара даьке тӀехдаьнна дика балхаш кхоачашдаьд академика Дмитрий Прянишникова, кердача Ӏилма, агрономически химе да а хинна дӀаьттав из. Академика В. Вильямса хьадаьд биологически почвоведени, баьций арешаш йокха Ӏилман лардаш кийчъяьй. Профессора А. Доярепкое лард еллай агрономически физикана.

Россе эттара хьалхара селекционни станци вӀашагӀъеллар Д. Рудзинский ва. Укхаза хьадь дела, кӀий сорташ мехкарча дукхача моттигашка дӀадувш дукха за дьккхар. Порбьина болча селекционерашта П. Лисицинеи П. Константиновеи, уж традицеш дӀахо а хьом, дукха керда хӀамаш юкъедахьад селекце теорени практиканен, аргӀе дӀаовзча культурай фу деладеча.

Академика В. Горячкина хьахьй лаьттацарча механика теори, академика — А. Костыкова—мемореаши хиш дехкарен лардаш.

Академе факультетий ларда тӀа хьахинай институташ: гидромелиоративни, юртбоахама производства, чкъарий промышленноста инженерий, Еррингсоюзни заочни образовани институт. ДӀайийна хӀамаш хьаьнхара гӀулакхашта Дмитрий Прянишникова вӀашагӀъелла хиннача станцех Ерригсоюзни удобренейи агропочвоведении институт яьй, льняной опытни станцех — Ерригсоюзни лена институт. Дукха ха йоацаш ше хьаьтта хиннай биофизически лаборатори.

ХӀанз академе а 10 опытни станци, 5 лаборатори, 3 йоккха музей, 6 экспериментальни бази, цига болх беш ва 180 совгӀа Ӏилман болхло. Советски Союзе эттара хьалхара фитотрон хьайир Тимирязевски академе.

Академе Ӏилмахоша доккха практически ковкъостал ду юрта боахама. Масала, тохкам баьй мехкарча 14 миллион гектар совгӀача лаьттаншта.

100 гаргга тема чулоацаш 15 йоккха проблема оттаеш да тхе хӀана. Масала, дӀайийнача хӀамашта болча физиологина керда закономерносташ оттаьй лоархӀамерча процессе—фотосинтезе. ДӀайийнача хӀамай организмашкарча биотокий ковкъостаца вӀаштӀехдоал цар лахара, «хитинин» оаглош Ӏомае.

Академена чуйоагӀача дӀайийна хӀамаш лоравча станце антивирусни сывороткаш кхухьийт Советски Союзерча 100 совгӀча Ӏилман учреждена, довзал дехьарча мехкашка.

Зоотехнически факультетe, дай доакъараш дегӀах латарах йолча физиологе, химе дакъе озаь бу, доакъарий аминокислотность миштай дьом, хьайбашца беча племенной балха теоретически лардаш Ӏомаю, лазаранца къовсам лоаттабара методаш лех.

Экономически факультете уиттаю юртбоахама производство вӀашкаэарен нунна специализаци арги боадама расчет, къахьегама нормировани ар, юртбоахамера планировани санна йола лоархӀамера темаш.

Ӏилман тохкамаш дукха йоагӀа хоргаш укх цифрашка хьежача. 1960—1965 шерашка СССР изобретенейи открытейи гӀулакхашта йолча Комитете 600 совгӀача балха регистраци яьй академе Ӏилмахоша, 52 авторски свидетельство яйнад. Шера 800 кхачаьна статьяш кеша тхе арайоах Ӏилман болхлоша юкъ-юкъе арадувлача кена йоалон тӀа.

ЦоагӀа уйла тӀайохайт оаха къона Ӏилмахой кийчбара. Аспирантуре дена загӀа 500 совгӀа аспиранти стажери, цу дакъе доало дехьарча мехкашкара 60 а волаш. ХӀара шера Академе диссертацена защита еш 160—170 саг хул. Укх тӀеххьарча пхе шера 600 гаргга Ӏилмай кандидати 100 доктори кийчъяьй.

Академе курсашка шоай знанеш хӀоаргъем хул колхозийи совхозийи специалисташ. Алхха укх шера лекцешка ладийгӀад 2700 агроном, зоотехника.

Йоккха йоаца дешара заведени хинна академи Советски Ӏилман латтача шерашка юртбоахама Ӏилма йоккха дешарен Ӏилман центр а хинна дӀаэттай, цига кийчъяь 43 эзар специалист. Мехка массе цӀйнгге болх беш ба академи йистеньяхараш. Царех дукхахбараша Социалистически Къахьегама Турпалашка А. Лорха, В. Писарева, А. Жданова, профессорашка В. Сазонова Н. Пейве, А. Соколова доккха дакъа лаьцад юртбоахамен биологически Ӏилманна юкъе.

КПСС ЦК октябрьски (1964 шера) Пленум хиначул тӀехьагӀа кхы а шерагӀа перспективаш хьалдаелар. Тимирязевски академена хьалханка. ЭргаӀоахаш тоабеш ба вай мехка, социалистически дегӀадоагӀачен мехкашта Ӏилман кхераш а юрта боахама специалисташ а кийчбара болх.

(АПН).

МАССАНЕ БЕХКТОКХХАМ

КПСС ЦК ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ вахаре

КПСС ЦК сентябрьски Пленума [redacted] дьежна планировани формаши методаши тоаяро йиш хулийтаргья боахама расчет чӀоагӀъярен дегӀайоалаярен проблема кердача тайпара чакхъякка. Хозрасчетни предприятей коллективаши цар булгалхойи йизза бехктокхаме ба балха экономически результатий хьакъе.

Ховш ма дий, хӀанз продукцена реализаци яра боарами боала пайден предприятена беча балха мах бара керттера хьокхаман а хинна дӀаоттар. Продукцена реализаци йоча продукцега дӀадахачул сездоалаш дар пайда ба. Продукцега шийга дӀадедачоаш боалача пайдаенен юкъера юкъ я производства рентабельность хьахьоккар. Рентабельность дукхачча дакъе коллектива рузкъа кходеш лоаттабеча къовсамах тийша я.

Боала пайден рентабельности предприяте балха эффективноста экономически хьокхам ба. Рентабельность лакха хиларга хьежжа лакха хул предприяте балха эффективность, хьабоалаш бода пайда, цунга хьежжа дукхагӀа хургда предприяте беча балха тӀехь доккхий толамаш дахарах цхьаннйболча болхлошта дала йиш йола воощрене хӀамаш а.

Боалача пайдан стимулирующи лоархӀам лакхбаларо, дикагӀбоча болхлошта совгӀаташ теларо лакхъу производственни фондий гӀулакх. ХӀьта боалача пайдан лоархӀам къахьесам технически Ӏалашбарах тийша ба.

Фондаш батьан луш дар юкъедоаладаро предприяти оттаергъа царех дикагӀа пайда эца цомноста единицах дахаркӀа бода продукци дукхагӀа якка, бедела, материалий, оборудовани ца эшаш бода запасаш дӀахха, цунна наьна цо йиш хулийтаргья хьакоттакъастача объектанкара капитальни вложеней боарамаш экономически хьакъе дикагӀа къоастаде, цар экономически эффективность лакхъа. МоллагӀа тайпа далле а капиталовложенешка сеодолчо е гӀишлонга дӀалодар ца долгӀаш лакхдиро алане боаран лакхбергба, тӀаикха хьабоалаш бода пайда а поощрительни фондаш а лохлургья.

Грозненски химически комбинате кийчъеш я рентабельность лакхъяра экономически бола эргабаькхд тоабара мероприятеш. Дукххадар сбыта службо эргаьвхдд тоаярах тийша хургда. Цу служба болхлой инициативах, царна болх бе харах, цар тӀагӀертта къахьегарах тийша хургба хӀанз продукцена реализаци яра боарам а. ХӀьта из эттара тӀеххьарех цхьа хьокхам ма бий.

Сбыташ финансови отделе службаша цхьан хьайдача хана шоаш баьча балха отчет еш порадок оттаергъа аьнна хет, вешта аьлча сбыта службас мухь тӀабетта дӀабахьийтарен финансови отдела службас кийчача продукце, из реализаци ярех отчеташ ергӀебаш. Йоттача порадко йиш хулийтаргья ерригача кийчача продукцена шуй ханнахьа реализаци е.

ТӀа-тӀа дукхагӀа терко ергъа комбината цехий, отделий, служба боахама балха экономически анализ яра. Поощрени системаш юкъейоаладаро гӀулакх довккхаргда хӀара болхло, экономист хургволча, шуй цена. ХӀьта йотта ерригача предприяте рентабельность лакхъяра хул бозан тӀабокийтача.

Керарча хьалашца дукхача службаши отделаши шоай болх эргабакха бехаргба. Къаьстта из доагӀа снабжене, керттерча механика, керттерча энергетика отделашта а кхыча а. Товарно-материальни рузкъаш талха а талхийташ, доадергдола гӀулакх хилийта йиш яц. Масала, снабжени отдела хьачуена 446 сом мах бола фанера 328 лист комисси хьежача пайдана йоацаш лаьрхӀа, дӀалхкха оттайнр. Йоттта гӀулакх хилар отметушителашта эшача 786,70 сом мах боча комплектий хьакъе а. Вхоалле а йоацаш. ЙоархӀаш тӀа а я лаьна уллл дукхача хана абазурит.

ЙоагӀача ханал дукхагӀа вагонаш лоаттаярах бехк хинна машинанякъа цеха 6587 сом гӀод техкад, хӀьта керттерча механика отделе а капитальни ремонт еш лаьча балланца деннар лакхдарах 393 сом гӀод а 32165 сом лакхдаь денна ахча а тоххар Гоглаяхана.

Цу кхоачамбоацарша вралепача продукцена дӀалодар лакх а дир, предприяте рентабельность лох а йир.

Йоттача хьалашка болхлошта луш йола поощрени лоха латтаргья. Из дилалийта йиш яц муттӀарча болхлоче а кулгалхоче а.

А. КОЗЛОВА, химически комбината финансови отдела начальник.

Группаши посташи болх беш я

Чакхъяьннай Октябрьски района предприятейи учреждентейи партийно-паччахьалкхен тӀахьожаца ковкъостал деча группашкеи посташкеи халкъа контролерашкеи хаьржара кампани.

Халкъа контролерашка укх тӀеххьарча шерашка баьча балха иттгаш йир цу кампане, хӀьта царна карагӀдаьнна дика гӀулакхаш кӀелзира а дац.

Грознерча станце халкъа контролерашка Грачевас, Мешенкос, Перепелицина, Селезнева, кхычар массаза а бӀарг лоакхаш тӀахьожам лоаттабеш гӀулакх да мухьаш шоай ханнахьа Ӏоадасседелеш тоерзаш дӀакхухьийтен, уж лораделга, шортбахаме сихха талхалахахи деген мухьаш чекхагӀа дӀа-хьа кхухьийтилга.

Локомотивни депо халкъа контролераши (ковкъостала йолча группа председатель ков. Боков) тӀахьожам лоаттабу локомотивни бригадаша доагор кхоара мероприятеш кхоачаш миийта ю хьожаш. Уж мероприятеш чакхъяхаро машинисташта ковкъостал ду оттаьча норман 2 процент. хӀьта 1964 шера дӀадехьача зонгоашна пийсдеча 6 процент доагор кходе.

«Октябрьнефть» НПУ бурга деттача контора ковкъостала йолча группо (председатель ков. Генераленко) шерра актив юкъе а озаш дикка болх бир пайда ца эцаш латта оборудовани гучайоаккхаш, хӀьта из эшача, кхыча предприятешта дӀаулга администрацегара хьа а дийхар.

Промыслера социалистически лоалахье лорадра гӀулакхаш магагӀча хьаа тӀа да а хьежа, цигара кхоачамбоацарш дӀадоавхигга вӀаштӀехьдаьккхар телемеханизированни промысла халкъа контролераша.

ХӀанз дукха керда ковкъостий юкъебаьккхаб халкъа контролерий мутӀарашта. Аьлча кхоачамба районерча ковкъостала йолча группашта посташтен 200 саг хӀана хиннац аьнна тӀакхийттав. хӀьта хӀанз 764 саг а ва царна юкъе, царех 40 процент КПСС членаш, 13 процент комсомольцаш, 181 кхалсаг я.

Доккхий декхараш латт халкъа контролерашта хьалхашка. Царех керттера за КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш кхоачаш миийта ю хьожаш дена тӀахьожам доаттабар.

Цу боккхача балла юкъе массе тайпарча къахьегамхоша, болхлоша, инженераша, техникаша, коммунисташа а парте боацараш а дакъа лоацаргдолча, уж лоархӀамера решенеш коллектива хӀара члена шуй болх беча участке практически кхоачашъергйолча, предприяте балха цхьаккха а участок, белггала аьлча, продукци арахецарен боахама экономически хьокхамаш лакхдарен дешаш, общественносто терахал ца дена хусаргдалача тайпара вӀаштӀехьдаккха дезаш гӀулакх.

Партийно - паччахьалкхен тӀахьожама райони комитето укх шера 14-ча октябре ковкъостала йолча группай председателий семинар йир. «КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеши партийно-паччахьалкхен тӀахьожама органий декхарашн» яхача дешах даьцца къамаьл дир партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городской комитета председатела ков. Зинурьева.

Шоашта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара тӀаберзабаь болх беш я хӀанз ковкъостала йола группаши посташ.

Локомотивни депо ковкъостала йолча группа председатель ков. Цехмейструк) тӀахьожам лоаттабу электрически теплови энерги, йоагӀа хӀанз кхоара оттаьй мероприятеш кхоачаш миийта ю хьожаш; вагонни депо ковкъостала йолй группа (председатель ков. Хоапрезов) хьожа балха ханах производстве пайда миийта эц; электромеханически Нохч-ГӀалгӀай химически заводий халкъа контролерашка шоай заседанешка йийнар Ӏаи замилахьа болх бе предприятеш кийча йай хьежарах хьахинна результаташ.

Халкъа контролерий болх дика-во хилара нувах пайда баьари партийни организаценийа ковкъостала йолча группаштен посташтен кулгалдарга а ковкъостал харга а хьежжа хургва.

ВӀаштӀехьдаккха деза партийни организацена дахи цар балха лостам тергбола, тоххам бьчуя тӀехьагӀа предприяте балха тӀа гучадаьнна кхоачамбоацараш дӀадахара царна ковкъостал дергдолчар бача бахах йола отчеташ цар заседанешка юкъагӀела гӀулакх.

Г. ЧЕРКЕВИЧ, Октябрьски района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета председатель.

Доазол дехьара

«ПРАВДА» РЕДАКЦИОННИ СТАТЬЯНА ЕННА ОТКЛИКАШ

«Дерригача дуьненан коммунистийн интернациональни декхар» ахача «Правда» редакционни статьяна шарра откликаш тоа доазол дехьа. Социалистически мехкий, США, Франце, Англе, Швеце, Финлянде, Дание, Малхбузен Германе, кхыча мехкий наппа йоазоне, телеграфни агентсташа, радиос, телевидене ерригге а уьш кхоьхкан арахьккхий из.

Коммунистически болхлойн партей наппа йоазоне, статья ше йоцушхаш, могаду, барт вIашагIа ца нхетташ дола дешаш юкъакхетте а, коммунистически дерригача нортамукъален болхлойн мугIараш кхетадалга, гIуланкха цхьан бартеца чакхдахара лерда тIа массане а юкъарча империалистически мостагIачна дукъала хьадда къовсам латтабалга.

ПАРИЖ. «Юманите»: империализмаца латтабеча къовсамо бехкиеххие хилара беш бола тIахьейсам, шено йовццаш чIогIгIа хьахвоццурба дуьнен халкъашта юкъара коммунистически болаше цхьа ца [illegible], оригача континентий дерригачо антиимпериалистически низашта [illegible].

ПРАГА. «Руде право»: дукхагIа йолча марксистско-ленински партешна къовсам латтабу коммунистически дерригача нортамукъалени болаша мугIараш вIашагIетхар а юкъарча империалистически мостагIочуа дукъала хьадда къовсам латтабер а дукъа. ГIуланкаш цхьана чакхдахара барт бохабара политика, марксистско-ленински партех чIогIгIа гIортара нинъ зене ба дерригача коммунистически болхлойн болаша. Цу нахьнъа дикка зо ду дуьнен халкъашта юкъарча демократически организацешта, мовкъарле ю халкъий нортамукъален къовсама а дерригача антиимпериалистически низий консолидацин а.

БЕЛГРАД. ТАНЮГ: КПСС ЦК-ас далла хIума дац антикоммунистически пропаганда эггара вагIча обрацаций ноькъаца СССР-а дукъала мотта-кIамчи дуссцаштъа а СССР-ан МНР-ции юкъара, шиш партрна юкъара гIуланкхаш нир тIа дакар дукъа. Уьх тIеххьарча цхьан шера КПСС ЦК-ас дукхаза а кхьад китайски кулгалхошна лаарх1амегIарча хьаддача дешнах цхьана выступленеш а вай, пачхьалкхен нахьъаца гIуланкхаш дегIахкийл вай, къовсам тIа йина дуьнна проблемаш къастаза вай. Цунца цхьана принципашта тIера цIанкха а лънаац КПСС. ДIахо бодуча хана а коалабергIа цо коммунизм хьалъеча гинамаш доахилга вIаштIехьдахаш бала лекуски ник.

СОФИЯ. «Работническо дело»: КПСС-а лерригIа къовсам латта а баьб, латта а бу империализмана дукъала, цун реакционни агрессивни политика дукъа, коммунски нотъ-лиххар дукъа латтабеча юкъарча къовсама хьашташ хьакхарча пламе а уттадеш, коммунистически болам дерригIа революционни низаш марксизма-ленинизма принципиальни лерда тIа кхоадер дукъа.

(ТАСС).

МОСКВА—ПАРИЖ

ПАРИЖ, 30 ноябрь. (ТАСС). Селхан эггара хьалха «Молния-1» ахача Лаьттан советски искусственни спутнике вовкъостадца Москвера Парижде дIа тохане экспериментальни передача яьй бесаш долча телевидене.

Передача яьй бесаш долча телевидено дакъе барт-цхьоагIем гIуланкхаш леладара хьакъехьа аьча франко-советски соглашенета хьежна. Бесаш долча программана передача яьй «Секам» ахача системе гIолла.

Московски телецентрера телевизонни программа сигнал СССР лаьттан тIарча пункте а цул тIехьегIа «Молния-1» ахача спутника тIа а кхай. Спутника тIара сигнал Франце Племер Боду уллача лаьттан тIарча пункте хьалийцай, цигара радиорелейни лиле чу гIолла Париже а ухийташ, ретрансляци яьй Дит-Шомон бесаш долча телевидене передатчикаца. Бесаш долча телевидене тайп-тайпарча программаш передача ош сахьат гаргга ха яьккхай.

Бувзама лини чоьлхане йоаллашехьа а, хьайца суртий бесаш дерригаш а дIалаьрIачча дика хиннад. Хьалхьа, видеомагнитофона тIа дIалаьнь программа цхьадолча дакъе Iаьржа-кIайча беса хьахьувкхаргъа французски пачхьалкхен телевидене гIолла.

Селханара передача яле хьалхагIа советски французски специалисташа цхьана бенхкха болх чакхбаьккхар Москве — спутник «Молния-1» — Париж яха бувзама лини кийсъеш лумна шоай тайпара телевизионни буставаш доахаш.

Уьх гаргарча хана уккаьмо передачаш е лердI Парижера Москве а.

Парашютистий лагере ва Касавубу

БРАЗЗАВИЛЬ, 30 ноябрь. (ТАСС). Укх денощка пачхалькхен переворот а аь инарала Мобутус дIаваьккха хьалхагIа хинна Конго президент Жозеф Касавубу Леопольдвилле шахе парашютистий лагере лаьба воалл. «Курьер-д'Африк» ахача леопольдвильски газето цу хьакъехьа хоам бир не дешнашка.

Газета корреспондента, инарала Мобутус мукъа а бенна, парашютистий лагере а вала, дIаваьккхача президентана къамаьл даьд. Корреспондента ахачох, Касавубу шийн дезала цхьана лагера территоре тIа, гебаьккта оттаьв чIогIа за деча цIагIа ваха ва.

Газета лаьрхIа заявлени а хоар Iаьдца, корреспондента шийга дийча дехара Касавубус жоп делар: «Заявленеш ергьа аа се кортамукъа вальва».

ЗАЯВЛЕНЕШ ДIАЙИЕ ЙОЛАЕННАЙ

АККРА, 30 ноябрь. (ТАСС). 3.500 совгIача ганески гражданаша заявленеш еннай Къулбехьен Радезерча расистски режима дукъала латтабеча къовсаме дакъа лаца могача добровольций мугIараша йоаш дIаяздента дехаш, ахаш хоам бу Ганай оборона министерства. Оршотди дир добровольций мугIерашта юкъебаха ловчча лахагара заявленеш дIайие йолаенна эггара хьалхара ди. Заявленеш дIаяцуенача нахах, укхаза беча хоамах, 1000 совгIа саг хьалха военни гIулакхе хиннарех ва.

ИНДОНЕЗЕРА ХЬАЛ

ДЖАКАРТА, 30 ноябрь. (ТАСС). «Ангкатан берсенджата» ахача газето тахан хоам бир Малхбузен Калимантана гераашарча низий командующе бригадни инарала Риасуду приказ деннад шийн округе Коммунистически партии ахь-йола прогрессивни организацеш дIалхара хьакъехьа аьнна.

Из хIана йнъаргIа а военни Iаьдалаша Коммунистически партии дIайовиккаш йола округ.

Компарти хьалхагIе а дIаьхача Малхбузен Явеча гераашарча низий командующе приказ деннад 37 профсоюз дIалккхара хьакъехьа.

Кепа йоазоне вIаха а хоамаш ду аьрдехьарча низех дукха наl лувцаш хиларех «30-ча сентябрерча болюс дакъа лоацаш хиннача элементех» пачхьалкхен организацеш цIенъеш хиларех хьакъехьа. Эскара информационни службе беча хоамах, алхха укх тIеххьарча деношка Джакарте лаьцав 381 саг.

ПОРТУГАЛЬСКИ ГВИНЕЕРА ТIОМ

ДАКАР, 30 ноябрь. (ТАСС). Португальски Гвинеяи Зеленни мыса гIайренийн лелама африканени парте (Паигк) укхаза кепа тоха араьнахача коммюнике тIа хоам бу Португальски Гвинея къилбаседа-малхбузена тIом хиннача хана португальски войскех чонна хьи 61аь совгIа салте а ва. Сан-Доминго районе чIогIгIаьь хинна массаги пункт йоха а вай, ахаш.

Вашингтона тIа йоалаьча марше дакъа лоацача дукха эзараш болча наьха демонстраци хилар США столице КIайна цIенна хьалхашка. Машара тIехьа латтараша дIадехар Вьетнамера тIом сацийтаьга. ТIема дукъала США столице хинна эггара йоккхагIйола демонстраци яр из. Цига дакъа лоацаш вар 50 эзар гаргга саг.

Сурта тIа: «Бомбаш чу маетта», «ТIемо хIалакву», «Сийлахь-йоккха общество» яха плакаташ бе доаххача пикете дакъа лоацарий группа.

ЮПИ—ТАСС телефото.

КАРАГIДАЬННАЧОХ КХОАЧАМБАЦ

Вай республике бахача наха юкъе боккха политико-кхетамен профилактически болх бу хьалхашта а дайтара, законаш ча техкадайтара, хIаьта иштта дIалахча замах юкедиса во гIулакхаш — цхьа мехкага, дукха истий кхувлага урдаш доахнага, кхенза йола йийгаш маьре ухийтар га дIадаккхара, в. кх. дI. Наьсарен районерча гIуллакхашка хьежача хоьргда бахача наха юкъе дика вIаштIехьбаьккха лелабеча баллах дика пайда боадаш хилар. Района юртий Советаша укх шера дикагIа лелабу общественни порядоки социалистически законности техкераш-дара къаьнача замах юкедиса во гIулакхаш леладераща къовсам.

Социалистически законности правопорядоки чIоагIъара демаш района партийни, советски, комсомольски организацеша, административни органаша [redacted] уйла тIайохийтаи хиннад. Уж дийцад къахьегамхой депутатий районий а юртий а Советий сессешка, цига цу хьакъехьа докладаш яьй прокурорерча болхлоьча. Пайдана хилар укх шера гражданаш гул а беш, нах мел бахача меттигашка кхетаченаш яр а цига наха хьалхашка партийни, советски, прокуратура болхлоьша, граждански тIем тIа дакъа лоацаш хиннараша, производстве хьалха даттараша къамаьлаш дар а.

Шийн болх тоабаьб социалистически законность лорадара гIулакха вIашагIъеллача райсовета массазарча комиссе а. Цо-шийн низаш эрцаргIдоах законности правопорадоки техкаерашка лоаттабеча къовсама социалистически законность района предприятешка, учреждеиешка, совхозашка малагIча хьала тIа а хьеж, нонкъостах ду гучадьнна кхоачамбоацараш дIадахара. Советски пачхьалкхен законаши, кхыйола актами дIайовзийтар дукъа къахьегамхошта хьалхашка къамаьлаш ду социалистически законности йолча райсовета комиссе председателя нов. Арапиевен комиссе члена нов. Жеребненкоси.

Шоай болх тоабаьб района общественни самодеятельни организацеша а — халкъа дружина, цхьенаш дитийтара гIулакха йола районни комисси, цхьайоза юрташкара новкъостий судаш. Алхха цхьан Наьсарен-Вокзале ва 230 гаргга дружиник. Царна кулгадден я 11 сагах латта штаб. Дружина болх отталъча графиках чакхбоахилга Iалашду штаба членаша.

Дукхача дружинникаша кхетамен наха дIахцаргболча тайпарен бу профилактически кхетамен болх. Царех ба КПСС райкомси къахьегамхой депутатий районни Совета исполкомен Сийлен грамоташ енна бола Дзейтов Махьмад, Варисов Микаил, Арсамаков Йорахьiам, Бекмурзиев Билан, кхыбараш. Райсовета исполкома председателя нов. М. К. Бохзоева кулгалдеш йолча цхьенаш дуттача районни комиссе алхха укх тIеххьарча 2 бетта маьар баьб дукхача хана дика мовстагIал делаш хиннача дкъ тайпанна юкъе.

Кхетамен профилактически болх тоабаьб иштта района административни органаша а. Нах вIашагIа а беттан, царна Советски законаш довзийташ каст-каста къамаьлаш де баьнбаб прокуратура, суда, милице болхлой. Алхха прокуратура болхлоша 10 бетта 120 совгIа лекци а йийнай, доклад а яьй правови темах лаьпа. Юридически темашта хетаьь хаттарийн жопийн сайренаш хул района предприятешка.

Чакхбоахача политико - кхетама, хьехама, профилактически болх новкъостал ду районе хула зудамаш кIезгдара. Масала, Наьсарен-Вокзале совкъарчунга хьежача 20 процент кIезигденнад зулэмаш. ЧIоагIа кIезигденнад социалистически доалахьо лечкъаенга, хулиганство, общественни порядок техкаеш йола моттигаш а.

Цхьабакъда, районе социалистически законности правопорядоки техкаеш йола моттигаш хIанз а кийсау, хIаьта моттигерча пачхьалкхен Iаьдала органаша, депутатий массазарча комиссей, общественни самодеятельни организацей района еррига общественность берригга низ советски законаш социалистически общества бокъонаш техкаераша дукъал лоаттабеча къовсама эрцагIа а бохаш, хIанзачул тIехьагIа дукха массово-кхетама болх бе веза моттигерча пачхьалкхен Iаьдала органаша.

М. БОГОЛОВ,

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума инструктор.

БАХАЧА НАХА ГIУЛАКХ ДУ

Бахача наха лертIа гIулакх дара чIоагIа къахьет Советски района культпросветучрежденей болхлоьша.

Даим тайп-тайпарча темех лекцеш еш, беседаш, докладаш еш, художественни самодеятельноста сакъердане концерташ уттадеш хул уж.

Дукхьала тIехьарча ши бетта районни культура ЦIено юрташкарча клубайн болхоша отталаь 27 концерт. Укх шера кийча а яь районе чакхъьаккхий тайп-тайпарча темех йола тхъеста дешара конференци, района библиотекашка вIашагIъехлай 357 книжни выставка, хIара библиотеке атеиста уголок а.

Района культпросветучреждениета юкъе белгалъяккха ва районни библиотека. Лакхе йийна дешара конференцеш, дискуташ книжни выставкаш, района хIара библиотеке кийчъя атеистически уголокаш, хIаьта Нохч-ГIалгIайчен писателашца районе бола нах вIашагIкхетар, дукха кхыдараш дукхьал районни библиотека болхлой хьалхлеица лаьl.

Иштта дукха ха йоацаш библиотека кийч а яь дIайихьар «Дерригта а халкъа дукъа» ахача темах хинна сакъердане сайре, «Везах, деза, бераш» ахача темах дукхаленна дакъа лоацаш хинна диспут, моттигерча поэташ Ш. Оцуевца вIашагIкхетар, кхыдараш.

Массане безам тIаозаш хул юрта библиотекаша тайп-тайпарча темех кийчъя стендаш, выставкаш, сайренаш.

Масала юкъа йоагIаш а дукха ха йоацаш Хал-Келой юртарча клубе «Тха района экономика — доахан лелар» ахача темахи Неун - Кхали ахача юртарча клубе «Къортоний лакха зъувкъам» ахача темахи хинна сайренаш. Иштта кхетамца вIаштIехьдаьккха дар Сийлахь-боккхача Октябра 48-ну хувача денна хетадаь культура отдела кийчдаь «шинуй Шоа» а. Юртарча клубаша, районни культура Шено, юкъарча школай дешархоша кийчдаьча программа юкъе моттигерча темах дола пьесеш хахкараш дар.

Дукха дуьца дезаргдар цу района культпросветучрежденей балхах лаьпа, цхьабакъда, хIанз вай хьоларгда дIахо шоай болх лар дIа шиита хьо.

Республиканска VII-ча художественни самодеятельностага хьажара мадаттара кийчаунш я Советски района культпросветучреждениш. Культура учреждений а хан художественни самодеятельности-кружкий а моллективашта юкъе социалистически ахь летт. Бахача наха дикагIа гIулакх дара тIехьа къовсам лоаттабу юкъе баьннарашта.

Юрта клубай болх дикагIа вIаштIехьбаккхар дукха культура районни отделе лаьрхIар цу клубай самодеятельни коллективай хьажар чакхдаккха.

Цу гIулакха лаьрхIа график а отталь 15-ча сентябре дена юрташкарча клубай художественни самодеятельноста коллективай хьажар дIадахьа бодабенар районни культура ЦIагIа.

Художественни самодеятельностага хьажар дIахоьхаш да районе.

А. МЕЖИДОВ,

Советски района культура отдела инспектор.

Хоржамашка кийчлу

Укх шера 19-ча декабре халкъа суде хоржамаш хургда аьнна. Укхаза арадаьнна дукха ха яц. Дерригача дуьнен тIа массарол шерагIен боккхагIен демократи йола суд советски халкъе цхьайагIа кхадж а тессе не хорж.

Вай республике массанахьа санна тха Шелковской района къахьегамхой а ба цу дента мадаттара кийчлуш. Из гу цар лаьхача къахьегама толамашка хьежача.

Кхоанара дукхагIа дола балхаш чакхдаьннад укхаза. Цига хьинаре къахьегарша белгалбаьнна дукхха нах ба. Масала «Ше ахарко» ахача колхозе чуйлагIача Сары-Су юртарча бригадана кулгалдеш ва къоаь коммунист Батаев Iайса.

Дика вIаштIехьбаьккхаб укхаза наха юкъе беш бола кхетама болх а. Хьайийлай агитпункт. Цун заведующий ва коммунист А. Полутов. Агитпункте чувоагIаш 27 агитатор ва. Укх деношка инструктивни совещани хилар цар.

Халкъа суде хоржамаш дара положени дIайовзийташ дика къахьет агитатораша. Цу хьакъе белгалбаха беза агитатораш Н. Калачева, О. Оразмамбетов, З. Давлетов, С. Худайметов, кхыбараш.

А. ДУШИЕВ,

КПСС Шелковской районни инструктор.

БЕРАШТА ЛАЬРХIА

Боккха сакъердам кхуъь вай бераштa республиканска технический театра артисташа. Эзараш эггара жIамагIбола зрителаш хул боккхача безаца бераштa лаьрхIача пьесашка, фальгашка хьежаш.

Кердача театральни сезонага кийчлуш театра артисташа бераштa керда спектаклаш кийчъяь. Хlанз бераш хьеж «Нурадин воппе кулгаш», «По щучьему велению» ахача спектаклашка.

В. СЕРГЕЕВ.

АЬШНЬЕТТА КЕРДА ПРЕССАШ

Грозненски хIамаш иттача фабрике керда аьшнье тIа прессаш болха юкъейоаллаьй. Цу прессашна маIача наьха вечанашта аьшк тох. ХIара прессо ши-шийн операци чакхйоаккх. Цхьанне—манжеташтеи качамаштеи, шоллагIчо—пхьешашта, кхоалагIчо—коча аьшкетт. Уж дерригга балхаш йистедаьча, йиъалагIча прессо хоза вIашкаехк кочамаш. Бувгаша аьшкетташ хинна ткъаьба итт саг мукъавоаккх цу прессашца йола беча кхаь саго.

М. ЕРМЕНКО.

НАХА ВЕЗА ИЗ

— Татаринцевам? Алексеевич яьй Iа! Дика вовз. Ткома моттал тха юрта а районе а вац из ца вовзаш саг. Иштта жоп делар сона КПСС Сунженски райкоме пропагандист Татаринцев Михаил Алексеевич из хаьттача.

Садайнад. Тъоврельa а шо-шоай гIулакхаш дал чубийрзаб районерa юртбоахама къахьегамхой. Ленина улицах дагIача зIамигача, гаьнашин юкъашен къайладаьккхача цIагIа истола тIа IотIа а вийрза вагIа кIайбенна корта а болаш вола саг. Сикха йоаьуа деш воалл из. Наха вийцача тайпара саг ва Татаринцев Михаил Алексеевич. Занятешта кийчлуш ва из.

Кховзткъа шу даьнначох тара вац Алексеевич. Цун кадай болар бIаргга йиш я района моллагIча минингга. Дика пропагандист хиларех совгIа дика агитатор, къаьстта наха везаш саг ва нов. Татаринцев. Лаа шу хьалха пенси а денна запаса ваийтар эпсар Михаил Алексеевич. Цхьабакъда, салаIа дага а хиланзар из.

— Со хIама а ца деш салоIаш вагIаргвац, сона болх ба, — аьлар цо парте Сунженски райкоме. Ше Советски Эскаре гIуллакх деш волча кана а дика пропагандист хиннав Михаил Алексеевич. Цудукъа, укхаза а из болх бе лаьрхIар. ХIаьта лаьрхIар кховчуй цо деш моттиг хиннаца нов. Татаринцевий вахар. Цу хана дешийначха а хача района колхозий стенашка, фермашка, промышленни объекташа лекци еш, доклад еш, е нана КПСС ЦК Пленумий решенеш дIайовзийтеш, вахаре юкъехьахьа къовсагIа къьна коммунист пропагандист нов. Татаринцев.

Хоза кийчъяьй КПСС Сунженски райкома политически просвещене кабинет — дукхача тайпара газеташи журналаши, цхьа шийн тайпара кийчдаь альбомаш дода истолаш тIа. Кабинета дIачувьаннача вытта аегIорахьа хьаптача доахк «ДикагIйола пропагандист», «ДикагIйола лектор», «ДикагIйола агитатор», аьнна кийчдаь доскаш. «ДикагIйола пропагандист» аьнначе доска тIа хьайтака доал Татаринцев Михаила Алексеевиче сурт а.

Дика вIаштIехьдаьккха дIадоладеннад укх шера Сунженски районе партийни просвещене дешаре шу. Эргахьа тоалий дешар хьехара формаш а. Районе болх бе йолаелар диъ шера, шин шера йола тайп-тайпара школаш. Дешар дIадоладалалехьа Грозне политически просвещене цIагIа пропагандистий курсашка деша вайтар нов. Татаринцев а. Цигара ше цIаваначул тIехьагIа кхы ха ца йоаккхаш кердача дешара шера кийчо а волаелар пропагандист. Диъ шера дешаргдолаш марксизма-ленинизма лердаш Iомавечá школе деша ва безам болаш хилар 21 саг.

Уж вIашагIтехар Михаил Алексеевича зIамигача, кIезига коммунистий болча организацешкара — ДОСААФ-ера, бувзама узлера, районкомитера, пищекомбинатера, иштта кхычаьара. Дешара шу доладалалехьа уж берригаш вIашагIа а теха дешарех лаьца къамаьл дир. Берригаш а раьза хилар деша. Иштта дика вIаштIехьъяьха дIайолайир нов. Татаринцева занятеш. Дешара шу доладеннача кьалхарча дийнахьа деза берригаш а — 21 саг цхьаькха дешара тIера ца воаллаш деша уж.

Сакъердам болаш, гулбенираша шоайла дукхха хаттараш деш, мелаш телаш чакхьоьл занятеш. Дика кийчлийа воагIа Михаил Алексеевич занятех. Цо чIоагIа пайда эц гойтара пособех, тайп-тайпарча литературах. Цхьабакъда, дукха ха йоаккх школе деша багIачар дIехьа ца къестеш. Дукха дешаш кул цар шоай пропагандистага хетта дезаш, дагабала безаш.

Дукхьал диъ шерарча школе шо къехаш хиларел совгIа хIара денне, хIара сахьата шийн кхетам лекхбеш ва Михаил Алексеевич. Района вIашагIъеллача партийна - бовзама активе школе дешаш ва.

...Тайп-тайпара литература, керда газеташ, журналаш укх къьначе пропагандиста хьалхашка. — Ераш соцара цIаккха а ца къеста доттагIий ба. — йоах цо.

Дика саг! Уж дешаш хаза йиш е района нов. Татаринцевах. ДIайха, хоза, дог уроттадаш дола деш ала нов цуна сагга. Дукха веза из, сий ду цун нажа.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

«ЭЛАСТОН»—КОГА ГIИРС БУ КЕРДА МАТЕРИАЛ

«Эластон» — иштта цIи тиллай Iилман болхлоша Iай буххабу кога гIирс беча кердача, йIайхача, тIоадал чу ца йоаллийтача материалах. Из ферта хьисапе иъ я. Из дагалаьцай текстильни телатах кога гIирс бечеш промышленноста украински Iилматоххама шиш институташка цхьана къа а хьегаш. Эггара хьалха Iилмахой уйла тIаьаар тищденнача бараъкъех лаьхкхача холаметтаоттадаьча тхах шерра пайда эцара илесе. Тхах хьакъестача фачхалех (40 процентага кхаччалца), синтетически хьоасех, синтетически материалех яьй «эластон». Царех кийчъяьр дIайхача кхалнаьда «эластонови» бIаржамий хьалхара образецаш. Из — хоза а байга а кога гIирс. Яхза чIоагIа ховттаьш ба из. Из кийчбу Луганске, Днепропетровске, Винице, кхыча городашка.

Кердача материалах хьа а лаь хIанале арахийцача цу бIоаржамий 300 паро ах миллион сом гаргга ахча кхоадаьд. ХIаьта иагахьа санна «эластона» кога гIирс бIегIиргах баьча кога гIирсаца мийсбича, кходен дола ахча массехк миллион сом хургда. Украинерча кога гIирс беча нах фабрике арахеца болабаьб Iай буххабу «эластонах» баь маIача ваьхен бердйн кога гIирс.

(АПН).

Агитатораша болх дIаболабаьб

Укх шера 19 декабре хургдолча халкъа судахой хоржамашка кийчлуш я Грозненски вагоники депо коллектив. Партийни бюроси местни комитетой керда агитатораш белгалбаьб. Шоаьткъа агитаторо хIанале хоржама участкаш кен шоай кварталашкен болх дIаболабаьб.

ДукхагIа бола агитатораш шоазен кхоазен хиннаб хархархой болча. Хургдолча халкъа судахой хоржамех нах хика хIа а кхетабеш спискаш оттае болабеннаб агитатораш нормировщицаш нн. Матросова, Марченко, болхло Гайбадулина, инженер-нормировщик Н. Гречкин, кхыбараш.

Хьалтехь стендаш, гойтара пособеш, КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш гойташ хоален дикен кийчъяьй нов. Сирик заведующи йола агитпункт.

Г. АНОХОВ.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ.

ЛадувгIа

2 декабрь, 1966 шу.

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьтта лелабарха (гIалгIай меттала). 6.45 — РВ—33-н УКВ цхьоалагIча программин тIолла вIашаш. 6.45 — Горсете гIолла хоамаш передачай программен. 7.10—«Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.20 — «Сердало», газета оагIонаш тIера. 8.30 — Аппараш. 8.45 — «Къона тIехье» яха передача (эрсий меттала) 15.00 — «Хьалде а лаха а гIо ду тхона нилле» яха концерт. 15.30 — Коммунистий хьахаь латт яха беседа (гIалгIай меттала). 16.45 — Композиторашта оте омра (эрсий меттала). 16.00 — Къонан радио общественни редакце яха передача. 15.15 — «Къонал» яха журнал. Юха цунга ладувгIа йиш хургья шун 19 сахьт даьча УКВ гIолла 4.35 метра таьлга тIа. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.15 — Концерт.

УКВ: 9.00 — «Машар массанена безз» яха концерт. 9.30 — Токоцке кхлхагIа симфони. 10.05 — «Нагахьа санна гобаьккха хьежача» яха берашта йола передача. 10.32 — «Республика халкъе артистка Шумская» концерт-очерк. 11.20 — «Поладргхо Юлиан Ситконецкий» яхача оперетта концерт. 19.00 — «Къонал» яха радиожурнал.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ. 18.25 — Телевизионни керадарараш (гIалгIай меттала). 18.35 — Киножурнал. 18.45 — «Горянка» яха телевизионни журнал. 19.15 Обществоведение яха киноцурс. Къоне таха кино.19.45 — Телевизионни кердадараш. 20.10 — Къонача мар-сесаган йола повесть яха телевизионни спектакль.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Шече фронтовиций улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 12-07-01; бехктоххама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленни, юртбоахамен, культуран, письмой отделий — 2-25-72; корректорсве — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революци проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» проспект Революции 7/84.

ПРОМЫШЛЕННОСТА—ДУКХАГIА ТИША АЬШК

Дукха ха йоацаш ВЛКСМ областной комитета бюро хилар. Цига дийцар «Республика комсомольцашех, пионерашех, дешархошен тиша аьшк гулдарех дIадаларен хьакъехьара социалистически декхараш кхоачабдарах» лаьца дола деш.

Бюро белгалдир дукхагIйолча пионерски комсомольски организацешна Iаьржен тайп-тайпара бесаш долен металлаш гулдара гIулакх лертIа дIахьаш хилар. Къаьстта дика бу из болх кре-завода нагIараш, № 7 Наьча треста гIишлой-монтажни управлене, заводской районерча аьшкабетонни конструкцей заводе, ТАРО заводе, трансмаша, ГРМЗ, Ермоловски хьун промышленни боахане, кхычар. Дика вIаштIехьбаьккхабар из болх цхьайолча школашка а, масала, Заводской районерча №№ 3, 21, Ленински районерча №№ 12, 36, Старопромысловски районерча №№ 27, 33, 44, 51 школашка. ХIаьта Октябрьски район юкъаш хилча ала дена ерригача школа-

Бакъда, массанахьа яц цу гIулакха йоагIаш йола терко. Иштта, дедара лелабу из болх производственно-товарни контора, нефтемаслозавода, «Грознефтехимстрой» №№ 6, 9 йолча гIишлой-монтажни управленей, химзавода, «Грозпромстрой» № 4 йолча гIишлой-монтажни управлене, кхыйолча организацей а комсомольски организацешна.

КIезига яц республике из болх тесса лелабеш йола школаш а Нарех я Заводской района №№ 1, 15 йола школаш-интернаташ. Ленински районерча № 2 йола школа-интернат. Цу кхаь интернате (юкъера лаьрхIача 900 дешархо ва цу хIаране чу) итт бетта 13,5 тонн тиша аьшк гулдаьд. хIаьта городе эггара йоккхагIчарех маI йолча № 2 йолча школерча дешархоша итт тонн гулдир. Дукха а дезаш ва геттара кIезига хилаш.

Тиша аьшк гулдара итт бетта план комсомольцаша 91 процент чара кхоачашъьяц. хIаьта шера задани кхоачашъьяра кхы а шиъ эзар тонн аьшк эц.

План кхоачашъьяраща [illegible] Сунженски, Ленински, Старопромысловски, Грозненски, Ачхой-Мартана районаш. Итт бетта план кхоачашъяра хIанз а гаьна я цхьайола районаш, масала, Заводской (64 процент), Назрань-Юрта (30 процент), Наьсарен (65 процент), МалгIабика (56 процент), Советски, Веданен (20 процент).

Цу районий горкомийи райкомийи бюроша шоай заседанешка цкъаь-цкъа оттальдаш тиша аьшк гулдара дош, йоагIаш йола терко яь яц из гIулакх лертIа чакхдахара.

Семилетка телаица чакхъяккхара сийна хиталь тиша аьшк гулдара месячник дIахьоргъа республике цхьоалагIча декабре дена цхьоалагIа январга кхаччалца. Республика хIара комсомольски организаце декхар да цу хьакъехьа бе мел безам бола болх юкъхьаица дена тоабе, из лоархIаме гIулакх лакха активность а йолаш дIабахьара хьалаш кийчде.

В. ЖУКОВ,

ВЛКСМ обкома комсомольски органий отдела заведующи.

СФ05580. Заказ № 6617.